

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง พระพุทธศาสนา

เรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของ
วัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ของชาติ

ครูผู้สอน ครูภากร อุปการแก้ว

นำเสนอ Timeline

การเผยแพร่ศาสนาพุทธ
เข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน

นักเรียนแต่ละกลุ่มมอบ **"ดาวคะแนน"**
ให้กลุ่มอื่นโดยประเมินผลงาน ๓ ด้าน ดังนี้

ความคิดสร้างสรรค์ - ไอเดียแปลกใหม่ น่าสนใจ
การนำเสนอที่สร้างสรรค์

ความเข้าใจเนื้อหา - ความถูกต้อง ครบถ้วน
และลึกซึ้งของข้อมูล

การอธิบายและสื่อสาร - การพูดหรือการนำเสนอ
ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย น่าติดตาม

นำเสนอ Timeline

การเผยแพร่ศาสนาพุทธ
เข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน

TIMELINE

การเผยแผ่ศาสนาพุทธ เข้าสู่ประเทศ เมียนมา

กลุ่มที่ 1

พ.ศ. 236

พระเจ้าอโศกมหาราชส่งพระ
โสณเถระและพระอุตตรเถระมา
เผยแผ่พุทธศาสนาในดินแดน
สุวรรณภูมิ (ซึ่งรวมถึงบริเวณ
เมียนมาปัจจุบัน)

พ.ศ. 2100-2300

ศาสนาพุทธยังรุ่งเรืองในยุค
ราชวงศ์คองบอง มีการปฏิรูป
พระธรรมวินัย

พ.ศ. 1600-1800

ราชวงศ์พุกามรับศาสนาพุทธเถรวาทจาก
ลังกา โดยมีพระเจ้าอนิรุทธสสนับสนุนการ
สร้างวัดและศึกษาพระธรรม

พ.ศ. 2505-ปัจจุบัน

ศาสนาพุทธเป็นศาสนา
ประจำชาติ มีอิทธิพล
ต่อวัฒนธรรมและวิถี
ชีวิตของชาวเมียนมา
กว่า 85% ของ
ประชากรที่นับถือ

พ.ศ. 2440-2504

การตั้งองค์กรสงฆ์เป็นการจัดตั้ง
องค์กรเพื่อดูแลพระสงฆ์ เช่น
สังฆสมาคม เพื่อรักษาความเป็น
ระเบียบของคณะสงฆ์

พ.ศ. 2400

เมียนมาตกเป็นอาณานิคม
ของอังกฤษ แต่ประชาชน
ยังยึดมั่นในพระพุทธศาสนา

รายงานเรื่อง

การเผยแพร่ศาสนาพุทธในลาว

กลุ่มที่ 2

การเริ่มเผยแผ่ (พุทธศตวรรษที่ 3-12)

การเริ่มเผยแผ่

พระพุทธศาสนาเริ่มเข้าสู่ลาวราวพุทธศตวรรษที่ 3-7 โดยผ่านพ่อค้าหรือพระสงฆ์จากอินเดีย ผ่านทางแหลมมลายูและเขมร ช่วงแรกเป็นแบบเถรวาทผสมกับมหายาน โดยเฉพาะในดินแดนที่อยู่ใกล้อาณาจักรฟูนันและเจนละ ซึ่งมีอิทธิพลทางพระพุทธศาสนาเข้มแข็ง

การรับนิกายเถรวาท

ในพุทธศตวรรษที่ 14 (ราวปี พ.ศ. 1896) พระเจ้าฟ้าจุ่มก่อตั้งอาณาจักรล้านช้าง และได้นำพระสงฆ์จากอาณาจักรสุโขทัยมาเผยแผ่พระพุทธศาสนาแบบเถรวาทอย่างเป็นทางการ พระพุทธศาสนาเถรวาทจึงกลายเป็นศาสนาประจำชาติของลาวและได้รับการสนับสนุนจากราชสำนัก

ยุคทองของ
พระพุทธรศาสนา

ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 21-23 ศาสนา
พุทธในลาวรุ่งเรืองสูงสุด วัดวาอารามถูก
สร้างทั่วอาณาจักร พระสงฆ์มีบทบาทใน
การศึกษาและการปกครอง ประชาชนมี
ความศรัทธาอย่างลึกซึ้ง ศาสนาพุทธจึง
เป็นศูนย์กลางของวิถีชีวิตและวัฒนธรรม
ล้านช้าง

สมัยการเป็น
เมืองขึ้น ของ
ฝรั่งเศส

การเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศส

เมื่อฝรั่งเศสเข้าปกครองลาวในพุทธศตวรรษที่ 24-25
(ประมาณปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึงต้นศตวรรษที่ 20)
ศาสนาพุทธยังคงได้รับการยอมรับในฐานะศูนย์กลางทาง
วัฒนธรรม แม้จะมีอิทธิพลของตะวันตกเข้ามา พระสงฆ์
ยังคงทำหน้าที่สำคัญในชุมชน

ยุครัฐสังคมนิยม

หลังปี พ.ศ. 2518 เมื่อลาวเปลี่ยนเป็นรัฐสังคมนิยม ศาสนาถูกควบคุมโดยรัฐ แต่พระพุทธศาสนายังดำรงอยู่และมีบทบาทในสังคม รัฐให้การยอมรับศาสนาพุทธในแง่วัฒนธรรมและจริยธรรม ปัจจุบันศาสนาพุทธเถรวาทยังคงเป็นศาสนาหลักของชาวลาว

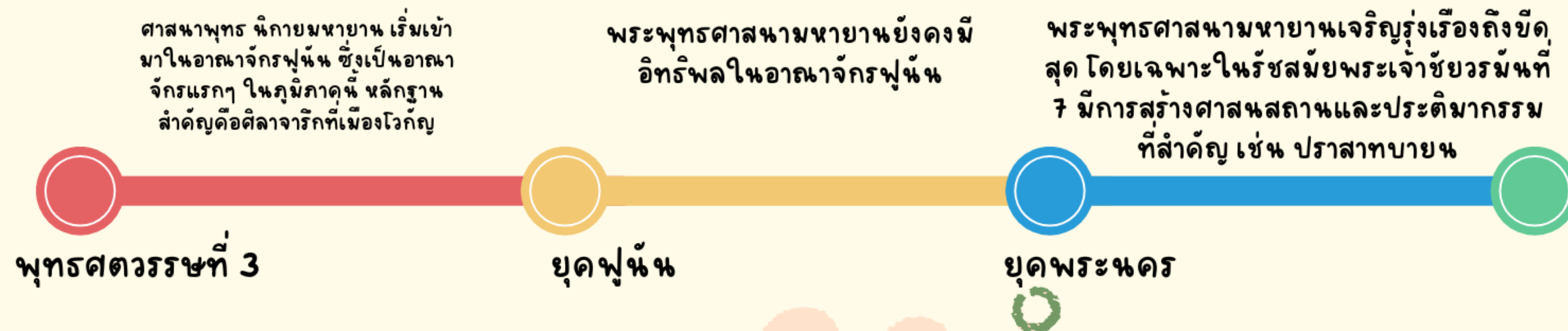

ยุครัฐ สังคมนิยม

ขอขอบคุณที่รับชม

การนำเสนอในวันนี้

นิวข้อห้ามศาสนาพุทธเข้าสู่ประเทศกัมพูชาได้อย่างไร

หลังยุคพระนคร

พระพุทธรูปสาธนาภิเษกเศวตฉัตรน้อยๆ กลายเป็นศาสนาลัทธิของประชาชนส่วน
ใหญ่ในภูมิภาคจนถึงปัจจุบัน

การเผยแพร่ศาสนาพุทธเข้าสู่ประเทศเวียดนาม

คริสต์ศตวรรษที่ 1-10

เวียดนามอยู่ภายใต้การปกครองของจีนเป็นเวลานาน ทำให้พระพุทธศาสนาในเวียดนามมีความเชื่อมโยงกับพระพุทธศาสนาจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังสมัยราชวงศ์ซ่ง

เกิดขบวนการฟื้นฟูและทำให้งิจกรรมทางพระพุทธศาสนาทันสมัยขึ้น

พ.ศ. 2500 (ค.ศ. 1957)

มีการก่อตั้งและรับรองคณะสงฆ์พุทธศาสนาเถรวาทแห่งเวียดนามอย่างเป็นทางการ

พุทธศตวรรษที่ 20 (ค.ศ. 1900)

พุทธศตวรรษที่ 16-18 (ค.ศ. 1500-1700)

การแบ่งแยกประเทศ: เวียดนามแบ่งออกเป็นสองส่วน มีการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาในแต่ละอาณาจักร มีการสร้างและบูรณะวัดวาอารามจำนวนมาก

พ.ศ. 1482 (ค.ศ. 939)

การสิ้นสุดการปกครองของจีน: เวียดนามได้รับเอกราช และพระพุทธศาสนาเริ่มกลับมารุ่งเรือง

การเผยแผ่ศาสนาพุทธเข้าสู่ ประเทศ เพื่อนบ้าน (อินโดนีเซีย)

พุทธศตวรรษที่ 3: ศาสนาพุทธเข้ามาสู่ประเทศ
อินโดนีเซียครั้งแรก สันนิษฐานว่าเป็นการเผยแผ่โดย
พระโสณะและพระอุตตระตามพระบัญชาของพระเจ้า
อโศกมหาราช

พุทธศตวรรษที่ 7-13: อาณาจักรศรีวิชัยรุ่งเรือง
เป็นศูนย์กลางการศึกษาและเผยแผ่พระพุทธ
ศาสนามหายานที่สำคัญในภูมิภาค มีพระสงฆ์
และนักปราชญ์ที่มีชื่อเสียง

พุทธศตวรรษที่ 8-10: ราชวงศ์ไศเลนทร์สร้างบุ
โรพุทโธ (Borobudur) ซึ่งเป็นสถูปและศาสน
สถานทางพระพุทธศาสนาที่ยิ่งใหญ่ที่สุดแห่ง
หนึ่งของโลก แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของ
พระพุทธศาสนาในยุคหนึ่ง

พุทธศตวรรษที่ 15: อาณาจักร
มัชปาหิตเรืองอำนาจและหัน
ไปนับถือศาสนาฮินดู พระพุทธ
ศาสนาเริ่มเสื่อมถอยลง

พุทธศตวรรษที่ 16 เป็นต้นมา: การเข้ามา
ของศาสนาอิสลามและการขยายอิทธิพล
ของรัฐสุลต่านต่าง ๆ ทำให้พระพุทธศาสนา
ลดบทบาทลงไปมาก ผู้ที่ยังคงนับถือ
พระพุทธศาสนาส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ห่าง
ไกล

พ.ศ. 2512 (ค.ศ. 1969): เริ่ม
มีการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาใน
อินโดนีเซียอีกครั้ง โดยพระ
สงฆ์จากศรีลังกาและพระสงฆ์
ชาวอินโดนีเซียที่ได้รับการ
อุปสมบทจากประเทศไทย

พ.ศ. 2527 (ค.ศ. 1984): รัฐบาล
อินโดนีเซียประกาศให้วันวิสาขบูชา
เป็นวันหยุดราชการ

ปัจจุบัน: พระพุทธศาสนามีผู้นับถือ
เป็นชนกลุ่มน้อยในอินโดนีเซีย แต่
ได้รับการยอมรับและมีศาสนสถาน
อยู่ทั่วประเทศ มีการผสมผสานกับ
วัฒนธรรมท้องถิ่นและความเชื่อ
ดั้งเดิม

การเผยแพร่ศาสนาพุทธเข้าสู่ประเทศมาเลเซีย

พุทธศตวรรษที่ 12

อิทธิพลของอาณาจักรศรีวิชัย
เมื่อแหลมมลายูอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรศรีวิชัย ศาสนาพุทธนิกายมหายานเริ่มมีบทบาทในมาเลเซีย พร้อมพบหลักฐานทางโบราณคดีที่แสดงถึงอิทธิพลของพระพุทธศาสนา มหายานในยุคนี้

พุทธศตวรรษที่ 3

• นิกายเถรวาท: นักประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทได้เผยแพร่เข้ามาสู่ดินแดนมาเลเซียตั้งแต่ประมาณพุทธศตวรรษที่ 3 ผ่านทางพ่อค้าและนักเดินทางจากอินเดีย อย่างไรก็ตาม ในช่วงนี้ศาสนาพุทธยังไม่แพร่หลายมากนัก

ปัจจุบัน

ชาวมาเลเซียที่นับถือพระพุทธศาสนาส่วนใหญ่เป็นชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนที่นับถือนิกายมหายาน และชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยในรัฐทางภาคเหนือที่นับถือนิกายเถรวาท มีการดำเนินงานขององค์กรทางพระพุทธศาสนาต่างๆ ที่มุ่งเน้นการเผยแผ่ธรรมะ การศึกษา และการปฏิบัติธรรม

พุทธศตวรรษที่ 24-25

ยุคอาณานิคม

การเข้ามาของชาวจีน: ในช่วงที่มาเลเซียตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ชาวจีนจำนวนมากได้อพยพเข้ามาและนำพระพุทธศาสนานิกายมหายานจากจีนเข้ามาเผยแผ่ด้วย แต่ก็ยังไม่แพร่หลายมากนัก

พ.ศ. 2500

ยุคหลังได้รับเอกราช

การเผยแผ่นิกายเถรวาทในมาเลเซียเริ่มขึ้นหลังจากได้รับเอกราชในปี พ.ศ. 2500 โดยมีคณะทูตจากไทยศรีลังกา และเมียนมาร์เข้ามาเผยแผ่ ทำให้มีผู้สนใจมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการสร้างวัดและองค์กรทางพระพุทธศาสนา ด้วยการสนับสนุนจากภาครัฐและชาวพุทธ การเผยแผ่ในยุคปัจจุบันใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การพิมพ์หนังสือธรรมะและการใช้สื่อออนไลน์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ

ผล VOTE

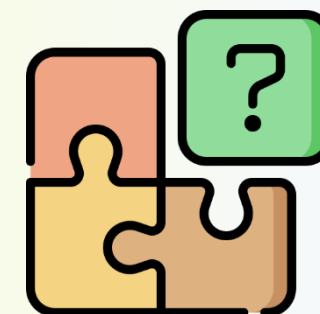
ดาวคะแนน

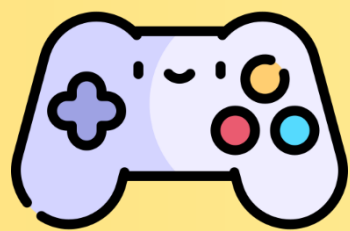
กลุ่มที่

ปริศนา

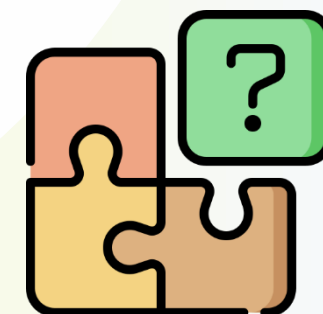
เกมทายภาพ

คำอธิบายเกม

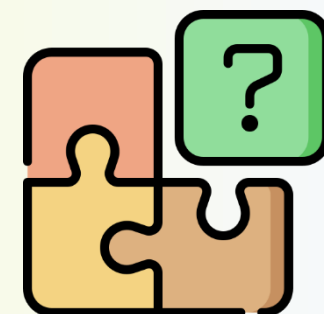
- ทายภาพจากคำใบ้ในแผ่นป้าย
- แต่ละกลุ่มมีสิทธิ์ ตอบได้ ๑ ครั้ง / ๑ ข้อ
- ขอคำใบ้ได้ ข้อละ ๒ คำใบ้
- ตอบถูกได้ ๑ คะแนน
- กลุ่มที่มีคะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

GAME START

เริ่มเกม

ข้อที่ ๑

๑.

คำใบ้ที่ ๑

๒.

คำใบ้ที่ ๒

๓.

คำใบ้ที่ ๓

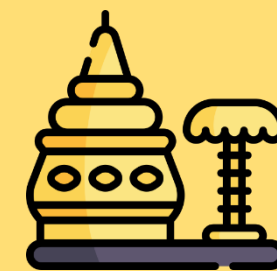
๔.

คำใบ้ที่ ๔

เฉลยข้อที่ ๑

วัด

ข้อที่ ๒

๑.

คำใบ้ที่ ๑

๒.

คำใบ้ที่ ๒

๓.

คำใบ้ที่ ๓

๔.

คำใบ้ที่ ๔

เฉลยข้อที่ ๒

ทำบุญตักบาตร

ข้อที่ ๓

๑.

คำใบ้ที่ ๑

๒.

คำใบ้ที่ ๒

๓.

คำใบ้ที่ ๓

๔.

คำใบ้ที่ ๔

เฉลยข้อที่ ๓

พระพุทธรูป

ข้อที่ ๔

๑.

คำใบ้ที่ ๑

๒.

คำใบ้ที่ ๒

๓.

คำใบ้ที่ ๓

๔.

คำใบ้ที่ ๔

เฉลยข้อที่ ๔

ไตรภูมิพระร่วง

สรุปคะแนน

กลุ่มที่ ๑

คะแนน

กลุ่มที่ ๒

คะแนน

กลุ่มที่ ๓

คะแนน

กลุ่มที่ ๔

คะแนน

กลุ่มที่ ๕

คะแนน

กลุ่มที่ ๖

คะแนน

ประเด็นให้คิด

ถ้าคนไทยนับถือศาสนาอื่น สิ่งเหล่านี้ ยังมีอยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด

พระพุทธศาสนาเป็นรากฐาน ของวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ ของชาติ

พิชิตภารกิจ

วัฒนธรรมพุทธ

ภารกิจ ๑ : ถอดรหัสวัฒนธรรม

ภารกิจ ๒ : ต่อบรรยากาศวัฒนธรรมพุทธ

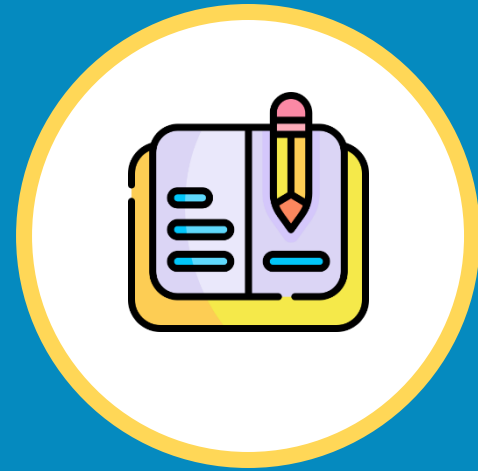
ภารกิจ ๓ : วาด Mind Map

ภารกิจ ๑ : ถอดรหัสวัฒนธรรม

๑. ครูแจกการ์ดภาพวัฒนธรรม และการ์ดหลักธรรมให้แต่ละกลุ่มศึกษา
๒. แต่ละกลุ่มต้องจับคู่การ์ดภาพกับหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง พร้อมบอกเหตุผลสั้น ๆ ว่าเพราะอะไร

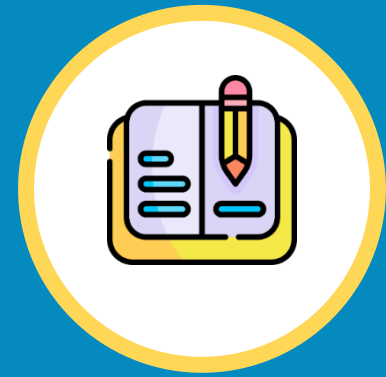
ทาน

เหตุผล : เพราะเป็นการแบ่งปันสิ่งของ

กัตถุญญ
กตเวที

ทาน

เมตตา

ศีล สมาธิ
ปัญญา

กตัญญู
กตเวที

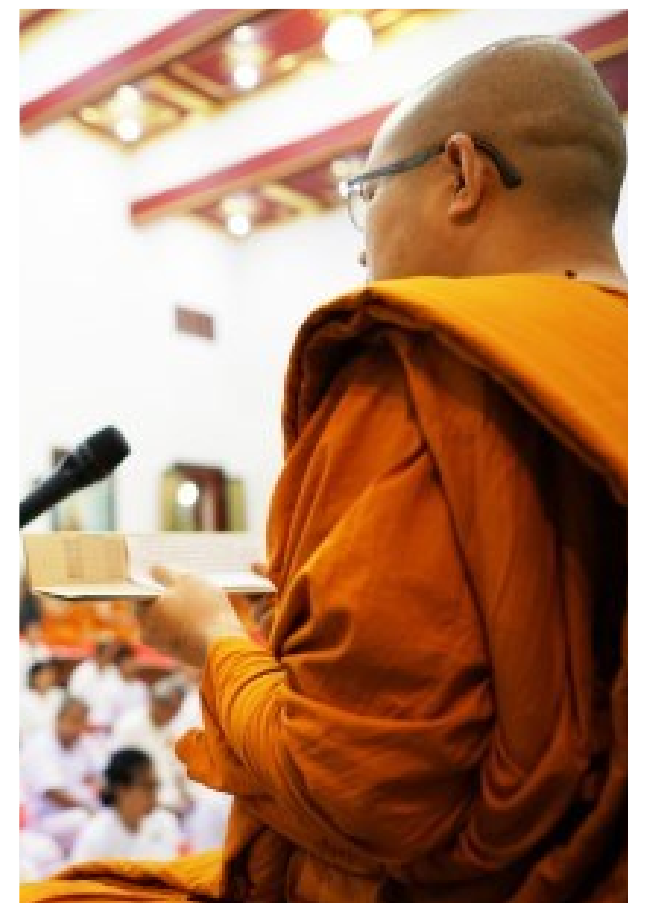
เมตตา

ทาน

ศีล สมาธิ
ปัญญา

ภารกิจ ๒ : ต่อเรื่องเล่าวัฒนธรรมพุทธ

๑. ครูแจก "ประโยคเปิดเรื่อง" ให้นักเรียนดังนี้
กาลครั้งหนึ่ง มีชาวบ้านที่ยึดถือหลักการให้ทาน...
๒. นักเรียนต้องแต่งนิทานสั้น ๆ ความยาว ๕- ๗ บรรทัด
ต่อจากประโยคที่ได้รับ

ภารกิจ ๒ : ต่อเรื่องเล่าวัฒนธรรมพุทธ

เนื้อเรื่องต้อง เชื่อมโยงหลักธรรม ที่ได้ในภารกิจแรก

ต้องให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับ "วัฒนธรรมไทย"
เช่น การทำบุญ, การแสดงความกตัญญู ฯลฯ

นำเสนอ

ภารกิจ ๒ :

ต่อเรื่องเล่าวัฒนธรรมพุทธ

ภารกิจ ๓ : วาด Mind Map

๑. ครูแจกกระดาษให้นักเรียน

๒. ให้เขียนหัวข้อกลางในกระดาษว่า

"พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทย"

๓. ให้แตกแขนงหัวข้อจากกลางออกไป เป็นหมวดหมู่

เช่น วรรณกรรม, ประเพณี, ศิลปกรรม, จริยธรรม

ประเพณี

ศิลปกรรม

"พระพุทธศาสนา
เป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทย"

วรรณกรรม

จริยธรรม

ใบงานที่ ๒

เรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นรากฐาน
ของวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ของชาติ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ 2 เรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ของชาติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ของชาติ

รายวิชา สังคมศึกษา 3 รหัสวิชา ส22101

ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. พระพุทธศาสนามีความสำคัญอย่างไรในด้านการเป็นรากฐานของวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ของชาติ

2. จงยกตัวอย่างวิถีชีวิตของคนไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา 1 ประเด็น เช่น งานบวช งานศพ งานแต่งงาน งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ฯลฯ โดยระบุรายละเอียดของงานและตีพิมพ์ในกรอบที่กำหนด

รายละเอียด

3. พระพุทธศาสนามีบทบาทอย่างไรสำคัญอย่างไรในการพัฒนาชุมชนและจัดระเบียบสังคม

กิจกรรม

Reflection

สะท้อนคิด

สถานการณ์

ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ วัดในหมู่บ้านได้จัดกิจกรรมเวียนเทียน สรงน้ำพระ และรดน้ำคตัมสุรา พร้อมทั้งเชิญชวนประชาชนร่วมพิธีรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ ในชุมชน ทำบุญ และรักษาศีล ๕ ตลอดช่วงเทศกาล ซึ่งชาวบ้านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่งผลให้สงกรานต์ปีนี้ผ่านไปอย่างสงบเรียบร้อย ไม่มีเหตุทะเลาะวิวาทหรืออุบัติเหตุร้ายแรงเช่นที่ผ่านมา

คำถามชวนคิด

เพราะเหตุใดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา
ในช่วงสงกรานต์จึงทำให้
ชุมชนสงบเรียบร้อย

แนวคำตอบ

กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในช่วงสงกรานต์ เช่น เวียนเทียน สรงน้ำพระ ทำบุญ รักษาศีล และรดน้ำขอพร ผู้สูงอายุ ช่วยให้คนประพฤติดี มีน้ำใจ และเคารพกัน ทำให้ ชุมชนสามัคคี ลดปัญหาทะเลาะวิวาทและการดื่มสุรา จึงทำให้สงกรานต์สงบเรียบร้อย

สรุปบทเรียน

พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย
เนื่องจากมีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อ ประเพณี ศิลปะ
ภาษา และวิถีชีวิตของผู้คน ช่วยหล่อหลอมให้เกิดเอกลักษณ์
อันงดงามของชาติไทย

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง พุทธประวัติ

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ เรื่อง พุทธประวัติ
๒. ใบงานที่ ๓ เรื่อง พุทธประวัติ

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่

www.dltv.ac.th)

